

TEMA 14: ESPANYA A EUROPA I AL MÓN

1. GLOBALITZACIÓ

→ **Concepte:** procés d'integració en el món que influeix en diversos àmbits (€, social, cultural, polític i tecnològic). Al llarg dels anys, món convertit en **aldea global**.

Tipus de globalització

1. **Econòmica:** aplicació noves tecnologies de la comunicació. Causant deslocalització i desestructuració industrial.
2. **Social:** augment nivell consum, canvis mercat laboral i models familiars.
3. **Cultural:** ciència (recursos en I+D) i gustos artístics i esportius s'igualen.

Desigualtats en el món

-20% població viu a **països desenvolupats:** hemisferi nord, economia rica, urbanització alta i creixement demogràfic exigü. PIB i IDH alts.

-**Països pobres:** el sud dels països pobres: Àsia, A. Llatina i Àfrica. Pobresa, endarreriment tecnològic, altres països exploten seus recursos naturals.

-**Països en procés de desenvolupament:** nivell de vida relativament baix, creixement població elevat, base agrària potent i indústria escassa.

- Existeix un grup (BRICS, països emergents, NPI) amb creixement molt superior i amb aspectes món ric i món pobre.

2. CONTRASTOS FÍSICS A EUROPA

→**Relleu:** altitud mitjana baixa (aprox 300m). Amb altiplans, massissos, serralades alpines, planes i depressions.

→**Paisatges:** oceànic, mediterrani i continental.

3. CONTRASTOS € UE (Europa formada x 45 països on viuen aprox 740M)

-Contrast € i social entre nord i sud, zones costa i interior i àrees urbanes i rurals.

1.Sector primari: poc representatiu, 1,5% VAB (Valor Afegit Brut) i 5% població activa. Immers procés transformació, gràcies a liberalització comerç i desenv tecno.

2. Sector secundari: altes taxes producció i ocupació, 24,5% VAB i 22% població activa. Sectors + destacats= metal·lúrgia, maquinària, alimentària, química, automobilística i electrònica. *Importacions de Xina, USA i Rússia.

3. Sector terciari: major part riquesa, 74% VAB i 73% població activa.

- **Act. comercials:** importa aliments, matèries 1es i energia // exporta manufactures.
- **Transport:** importants desigualtats nacionals i regionals. 4'8% VAB d'Europa i +11M llocs de treball.
- **Turisme:** gran focus dels països mediterranis. UE = destinació predilecta.

4. LA UNIÓ EUROPEA = 28 estats

→UE: macroorganització supranacional que ha de preservar la identitat dels seus estats i de les seves regions i permetre la lliure circulació de persones, serveis, mercaderies i informació.

Creació UE: CEE → CEE → UE.

1951 Tractat de París (fundació CEE: Comunitat Europea del Carbó i de l'Acer) i **1957 Tractat de Roma** quan Alemanya, Bèlgica, França, Itàlia, Luxemburg i Països Baixos acorden creació CEE (Comunitat € Europea).

1992 Tractat de Maastricht passa a ser Unió Europea (UE).

- **Inspiradors:** Robert Schuman (ministre Relacions Exteriors França, amb declaració 9 maig 1950 = Dia d'Europa) i Jean Monnet.

Entrada països

- **1958:** Alemanya, Bèlgica, França, Itàlia, Luxemburg i Països Baixos.
- **1973:** Dinamarca, Irlanda i UK (abandona UE 31 gener 2020).
- **1981:** Grècia.
- **1986:** Ñ i Portugal.
- **1995:** Àustria, Finlàndia i Suècia.
- **2004:** Txèquia, Xipre, Eslovàquia, Eslovènia, Estònia, Hongria, Letònia, Lituània, Malta i Polònia.
- **2007:** Bulgària i Romaniaa.
- **2013:** Croàcia.

→ Institucions principals: **Parlament Europeu** (eurodiputats 5 anys. Lleis i pressupostos). **Consell Europeu** (política exterior i seguretat comunes). **Consell UE** (Consell dels Ministres aprova pressupostos). **Comissió Europea** (institució independent amb funció executiva). **Tribunal de Justícia de la Unió Europea** (seu a Luxemburg, poder judicial). **Banc Central Europeu** (seu a Frankfurt, política monetària zona euro).

Objectius UE:

1. Unificació monetària (aconseguida 1999) amb € x afavorir intercanvi productes. Dinamarca, Regne Unit i Suècia no adopten €. A Ñ: pujada generalitzada preus compensada x comissions del canvi de moneda i les fronteres.

2. Acord Schengen (1995) acaba amb controls fronterers. S'han potenciat les fronteres exteriors de la UE per obstaculitzar l'entrada de immigració il·legal. De vegades, els controls interns reapareixen.

5. POLÍTICA REGIONAL EUROPEA

- **Fons Estructurals i d'Inversió Europea** x combatre causes d'endarreriment social i € de les regions. Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER): + important, foment infraestructures, desocupació, zones rurals i pesca.

- **Fons de Cohesió** afavoreix països amb renda nacional bruta (RNB) inferior al 90% de la mitjana comunitària. Afecta al creixement €, medi ambient i transport en països com Bulgària, Estònia, Xipre, Malta, Polònia...

6. INTEGRACIÓ D'ESPANYA A LA UNIÓ EUROPEA (1986)

→ **A causa de...** necessitat de transformar € espanyola a l'economia europea: sobretot agrària, pesquera i supressió de monopolis. UE ha modernitzat àmbits societat espanyola i ha finançat infraestructures i equipaments. **Desenvolupament € i social** Ñ actual es deu a la **integració europea**.

- Rebem cada any el 0,8% del seu PIB. Es van crear 10.000 llocs de treball. + del 90% inversió en Espanya prové de la UE que rep + del 62% de nostres exportacions. NO som país capdavanter UE, però som privilegiats respecte països que van ingressar + tard. Entre el 2004 i el 2007 van accedir països de l'Europa de l'Est i moltes regions espanyoles van deixar de rebre fons. Programes educatius (Lingua, Erasmus), Targeta Sanitària Europea, promoció de la igualtat entre homes i dones. Ajudes en l'àmbit cultural: restauracions **Pati dels Lleons, Teatre Liceu...**

7. ESPANYA EN EL CONTEXT DE LA UE I A ESCALA MUNDIAL

- **Superfície, habitants i densitat població:** extensió de 505.940 km² som el **2n país** (després de França) i amb 46,5M milions d'habitants som el **5è país**. **Densitat població:** UE 120 hab/ km², Ñ 92 h/ km². **Esperança vida:** 80 i 86 anys, Ñ ocupa dels llocs + elevats. Preocupa consum de tabac, alcohol i obesitat (reduïda amb dieta mediterrània).

- **Atur:** mitjana europea 10%, Ñ supera el 20% i el 45% en la població jove. - **PIB:** 23.300 € 2015.

- **Inversió en educació:** indicador nivell desenvolupament social. Desequilibris molt importants a Europa: Suïssa, Islàndia: 17%, Espanya no arriba al 10%.

ÍNDIX DE DESENVOLUPAMENT HUMÀ (IDH)

→ **Indicador** creat x Programa de les Nacions Unides per al Desenvolupament (PNUD) que serveix x determinar quin és el nivell de desenvolupament del països del món.

Les 3 dimensions són: **educació, salut i estàndard de vida** i s'estudien 4 variables/**indicadors**:

1. Esperança de vida en el moment de néixer.
2. Alfabetització dels adults.
3. L'escolarització.
4. El PIB i la posició del país en la relació mundial segons el PIB.

Espanya amb índex de 0,876, ocupa 13è lloc UE i 26è del món. Hem baixat progressivament des de la crisi econòmica del 2008, però som un país amb condicions de vida favorables.

